

ἕνας περὶ πᾶν ἀπὸ μονοπάτια ἀπάτητα ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παλληκάρ. 5 || Ἄσμ.

Βρίσκω λημέρια ἀπάτητα κι ὅλα χορταριασμένα
ἔρ. Κολοκοτρών. 2, 137. — Ποιήμ.

Νὰ περπατοῦμε τοὺς ἐρ'μῆς, τ' ἀπάτητα τὰ δάση
ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 1, 207

Ξέρεις τ' ἀπάτητο βουνὸ ποῦ τὴν κορφὴν του χιόνι
χειμῶνα καλοκαίρι ζώνει;

ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωὴ 2 175

Τὰ ξωτικά, τὰ θαυμαστά λουλούδια
φυτρώνουνε 'ς τ' ἀπάτητα ἀκρογιάλια

ΚΜαρκίν. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 230. Συνών. ἄπα-
τος (II). β) Ὁ μὴ θλιβεὶς διὰ τῶν ποδῶν ἢ ἄλλως,
ἐπὶ σταφυλῶν ἐν τῷ ληνῷ σύννηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.
Τραπ.): Ἀπάτητα σταφύλια σύννηθ. Συνεκδ. καὶ ἐπὶ τοῦ
γλεύκους τοῦ ἐξ ἀπατήτων σταφυλῶν Θήρ.: Ἀπάτητος μοῦ-
στος. Πβ. ἀπάτης (II) 1. 2) Ὁ μὴ φορεθεὶς, ἐπὶ ὑπο-
δημάτων Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τ' ἔχου ἀπάτ'γες τ' ἐς παντόφλεις.

3) Ὁ μὴ ἀνεχόμενος νὰ πατοῦνται τὰ κτήματά του
Πελοπν. (Μάν.): Ἀπάτητος ἄνθρωπος. 4) Ὁ μὴ δυνάμενος
νὰ διαβαθῇ ἢ ὁ μὴ διαβαθεὶς ἔνεκα φυσικῆς ἰδίᾳ ἀνωμα-
λίας, ἀδιάβατος, ἄβατος σύννηθ.: Ἀπάτητο μέρος Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) Συνών. ἄβατος 1, ἀδιάβατος Α 2 (α),
ἀδιάβατος 1 (α), ἀπέραστος. β) Ἐκεῖνος εἰς τὸν
ὁποῖον δὲν δύναται τις νὰ προσεγγίσῃ, ἀπροσπέλαστος
Στερελλ. (Αἰτωλ.): Βράχους - τόπους ἀπάτ'τους. Συνών.
ἄβατος 1 β. γ) Τὸ οὐδ. οὐσ., μέρος ἀπρόσιτον Ἀντι-
κύθ. Κρήτ. — ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωὴ 2 110: Ποιήμ.

Τ' ἀπάτητα ὀνειρεύομαι καὶ τ' ἄψαχτα τοῦ κόσμου,
τ' ἄστρα, 'ς τὸ χάος ἀνέυρετα, χαμένα . . .

ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν. 5) Ἐνεργ. ὁ μὴ πατήσας, ἐπὶ ποδὸς
Θράκ.: Φρ. Μ' ἔκαμε τ' ἀπάτητο (ἐνν. πόδι = δὲν μ' ἐπε-
σκέφθη).

Β) Μεταφ. 1) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κυριευθῇ ἢ ὁ μὴ
κυριευθεὶς, ἀπόρρητος κοιν.: Ἀπάτητο κάστρο κοιν. || Ποιήμ.

Σὲ χρόνια περασμένα, τὸν παλαιὸ καιρὸ,
Φράγχοι πατοῦν τὴν Πόλι τὴν ἀπάτητη

ΚΠαλαμ. Τραγοῦδ. πατρ. 4. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Ἰδ. Χρον.
Μορ. Η 3025 (ἐκδ. JSchmitt) «μαντατοφόρους ἔστειλαν
'ς τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον | συμβίβασιν ἐζήτησαν, ἀπά-
τητοι νὰ εἶναι». Συνών. ἄπατος 2. β) Ἀμόλυντος,
ἀγνός, παρθένος, ἐπὶ νέας Μακεδ.: Ἀπάτητη κόρη. Συνών.
ἄγγιχτος 3, ἄγγιχτος 3, ἀμάκκωτος 2, ἀπάρθε-
νος 1, ἀπασπάτευτος 3. 2) Ἀπαράβατος, ἱερὸς ΚΚρυ-
στάλλ. Ἔργα 2, 66: Ποιήμ.

Τ' εἶναι τοῦ κόσμου ἀπάτητο σημερινὸ ζακόνι
βασιλοπούλλα ὁ βασιλῆας, φτωχεῖα ὁ φτωχὸς νὰ παίρνῃ.

3) Ὁ μὴ ἐπηρεασθεὶς ὑπὸ νεκροῦ, ἐπὶ παιδίων Πόντ.
(Χαλδ.): Τὸ παιδί μ' ἀπάτειτον ἐν', ἄμμα κατ' ἄλλο δέρετ'
εὔρεν ἄτο (τὸ παιδί μου δὲν ἐβλάβη ἀπὸ νεκρὸν ἢ ἐξω-
τικόν, ἀλλὰ τὸ βρῆκε ἄλλο κακόν).

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀπάτ'τους Θεσσ.
(Καλαμπάκ.)

ἄπατος (I) ἐπίθ. κοιν. ἄπατους βόρ. ιδιῶμ. Οὐσ.
ἄπατο τό, ἐνιαχ. ἄπατου Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. πάτος.

1) Ὁ μὴ ἔχων πάτον, πυθμένα, ἥτοι βαθύτατος, ἰδίως
ἐπὶ θαλάσσης, λίμνης κττ. κοιν.: Ἀπατη θάλασσα - λίμνη.
Ἀπατα νερὰ κοιν. Ἀπατο ποτάμι σύννηθ. Ἀπατους ποῦντους
(γούρνα) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀπατα βάθη Θράκ. (Τζετ.)
Τοῦ καράβι βούλιαξι σὶ ἄπατα νερὰ Σκόπ. Ὁπου κι ἂν πέσ',
ἀνοίγ' λάκκουμα ἄπατου Στερελλ. (Ἀράχ.) || Φρ. Ἐπεσε

'ς τ' ἄπατα νερὰ (ἐπὶ περιπλοκῇ ὑποθέσεώς τινος) Μεγίστ.
Μπρὸς βαθὺν καὶ πῖσον ἄπατου (μεταξὺ δύο κακῶν. Συνών.
φρ. μπρὸς βαθὺν καὶ πῖσω ρέμα) Στερελλ. (Εὐρυταν.
κ. ἄ.) || Ποιήμ.

Μὴν ἔξαφνα ἐλύσσαξε τὸ ἄπατο κανάλι
καὶ μέσ' 'ς τὴν λίμνη ἐχύθηκε νὰ 'ρθῇ νὰ μᾶς ξεβγάλῃ;

ΚΠαλαμ. Τραγοῦδ. πατρ. 32. Συνών. ἄβαθος II, ἀπά-
τωτος 2, ἀντίθ. ρηχός. β) Ὁ εἰς μέγα βάθος ἐξικνού-
μενος, ἐπὶ ἐδάφους Ἀθῆν. Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μάν.: Ἀπατα χῶματα
Ζαγόρ. Ἐσκαψα καὶ ἡῦρα ἄπατο χῶμα Μάν. Δὲ μπορείς
νὰ θεμελιώσῃς σπιτί ἐκεῖ, τὰ χῶματα εἶναι ἄπατα Ἀθῆν.
Συνών. βαθύς, ἀντίθ. ρηχός. γ) Ὁ ἀτάκτως ἐρριμι-
μένος, ἄτακτος Ἡπ.: Ὅλα τὰ ἔκαμε ἄπατα (ἄνω κάτω).
Συνών. ἀκατάστατος I β. δ) Τὸ οὐδ. οὐσ., τὸ λίαν
βαθὺ, τὸ ἀπύθμενον μέρος ἐνιαχ.: Τῆς γῆς τ' ἄπατα Λεξ.
Βλαστ. 377. 'Σ τ' ἄπατα τ'ς γῆς θὰ τοῦ βοῆς αὐτὸ Στερελλ.
(Αἰτωλ.) Θὰ τοῦν ρίξουν 'ς τ' ἄπατου (εἰς μέρος ὁπόθεν δὲν
δύναται νὰ ἐξέλθῃ) Ἡπ. Ἀπατου νὰ γέν'! (ἀρὰ) αὐτόθ. Δυὸ
σακαφλόρες . . . ἔβγαιναν τώρ μ' ὅλα τὰ παννὰ 'ς τ' ἀνοιχτά
καὶ 'ς τ' ἄπατα ΚΧρηστομ. Κερέν. κούκλ. 45. 2) Μεταφ.
ἄπειρος, ἀμέτρητος, ἀναρίθμητος Βιθυν. Ἡπ. (Χουλιαρ.)
Προπ. (Κύζ.) Σῦρ.: Ἐχει γρόσια ἄπατα Κύζ. Ἐχ' ἄπατα
χρήματα Χουλιαρ. Κεῖνα πῶπαθα γὼ φέτο ἄπατα εἶν' Βιθυν.
Μόδια καὶ ἄπατα! (εὐχή, ἥτοι μόδια καὶ μόδια ἄπατα) Κύζ.
|| Φρ. Ἀπατα λέει (λέγει πολλὰ καὶ ἄτοπα) Σῦρ. Συνών.
ἀλογόγιστος Α 1 β, ἀλόγιστος 2, ἀμέτρητος 2,
ἀναρίθμητος 1.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀπατη Τρῦπα καὶ τοπων. Εὐβ.
(Στρόπον.)

ἄπατος (II) ἐπίθ. Σκόπ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. πατῶ.

Ἀπάτητος Α 1, ὁ ἰδ.: Ἐχασα τοῦ δρόμου καὶ γύρ'ζα
οἱ τόπ' ἄπατ' (εἰς τόπους ἀπατήτους).

ἄπατῶ κοιν. ἀπατάου Πελοπν. (Λεντεκ. Τριφυλ. κ. ἄ.)
'πατῶ Ἡπ. Θράκ. Κύπρ. 'πατάου Πελοπν. (Λεντεκ.) Μέσ.
ἀπατῶμαι λόγ. σύννηθ. ἀπατειέμαι σύννηθ.

Τὸ ἀρχ. ἀπατῶ.

1) Δολιεύομαι, ἔξαπατῶ τινα κοιν.: Μ' ἀπάτησε καὶ
μοῦ πήρε τὰ λεφτὰ κοιν. Ἐγὼ δὲν ἀπατάου τὸν κόσμον Πελοπν.
(Τριφυλ.) Συνών. γελῶ, ξεγελῶ. β) Μέσ. πλανῶμαι
λόγ. σύννηθ.: Ἀπατᾶσαι, φίλε μου, δὲν εἶναι ὅπως τὰ λές.
Συνών. γελιέμαι (ἰδ. γελῶ). 2) Ἀποπλανῶ, διαφθείρω,
ἐπὶ κόρης κοιν.: Ἀπάτησε τὸ κορίτσι. Τὴν ἀπάτησε τὴν
κωπέλλα κ' ὕστερα δὲν ἤθελε νὰ τὴν παντρευτῇ κοιν. Δὲν
ἀπατειέται μὲ κανένα ἢ ἀδρεφὴ σου ποῦ τὴν λές τόσο τίμα
ὁποῦ εἶναι; (ἐκ παραμυθ. δὲν ἀπατειέται = δὲν εἶναι δυνατόν
ν' ἀπατηθῇ) Κέρκ. (Νύμφ.) Ἐτάισε τὰ ἀνταδέλφια τῆς 'πατη-
μένης κόρης καὶ ἡσύχασαν (Ἐβδομ. 6, 25, 8). Συνών. ἀγ-
γίζω Α 4 γ, ἀναπατῶ, καταστρέφω, ξεπαρθε-
νέω, πεираζω.

ἀπάτωτος ἐπίθ. σύννηθ. ἀπάτουτους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *πατωτός < πα-
τώνω.

1) Ὁ μὴ πατωμένος, ὁ μὴ ἔχων πάτωμα, ἐπὶ οἰκη-
μάτων, σύννηθ.: Σπίτι - μαγαζὶ - ὑπόγειο ἀπάτωτο. || Ἄσμ.

Πουλεῖ καὶ σπιτί ἀπάτωτο καὶ σπιτί πατωμένα
Θράκ. (Σηλυβρ.) 2) Ὁ μὴ ἔχων πάτον, ἀπύθμενος
Μακεδ. — Λεξ. Πρω. Συνών. ἄβαθος II, ἄπατος (I) 1.

ἄπαντα ἐπίρρ. Α.Ρουμελ. (Ἀγχίαλ.) Κίμωλ. Σῦρ.
— Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. Πρω. ἄπαντο Θήρ. (Οἶα)